

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Revoluție în Rusia.

Sibiu, 19 Martie n.

Știri de o extremă însemnată sosesc din Petrograd. Mișcările revoluționare, despre cari am făcut și noi pomenire pe scurt în numărul trecut, au luat dimensiuni foarte mari și au dus lucrurile la rezultatul dorit și așteptat de cei ce au pus revoluția la cale. S'au stâns, ce e drept, multe vieți omenești, ca la oricare revoluție, pentru că guvernul rusesc a făcut tot posibilul pentru sufocarea revoluțiunii, dar în cele din urmă revoluționarii au rămas deasupra, după și miliția, garnisoana din Petrograd, — cam treizeci de mii de soldați, — a dat mâna cu revoluționarii. Membrii guvernului rusesc au fost arestați, iar дума a ales un comitet executiv de doisprezece membri, care exerciază în mod provizoriu drepturile guvernului, până la instituirea unui guvern constituțional. Orașele mari din Rusia au acceptat mai toate, cu consentimentul armatei, noua stare de lucruri, creată pe urma revoluției din Petrograd, și pretinzând puterea executivă se află acum depusă în mâinile comitetului esmis din partea dumei.

Acestea sunt faptele, pe cari le culegem din telegramele primite, și cari, cum am spus, sunt de o importanță extraordinară de mare. Că ce va mai urma, nu poate nime să știe, pentru că și evenimentele politice își au logica lor, în secretele căreia nu poate nime să străbată, și astfel prorocii nu putem să facem, nici bune, nici rele. Mare ne este însă speranța, că lucrurile vor lua o astfel de desvoltare, încât vom putea fi mulțumiți cu ea. Deocamdată ne mărginim deci să espușăm motivele, cari au provocat revoluția din Rusia, de astă dată atât de bine chibzuită și atât de succesă.

Poporațiunea din Petrograd, precum și din alte orașe mari din Rusia, suferia mult din lipsa de alimente. Mai ales muncitorimea. În Petrograd d. e. seoseau zilnic, din vina guvernului, numai câte 90 vagoane de alimente, în loc de 360, câte erau necesare. Alimentele apoi se împărțau numai între cei plăcuți guvernului și organelor sale, iar ceilalți erau condamnați să rabde foame. Дума rusă, întrunită în sesiune, a criticat cu asprime și a condamnat guvernul pentru păătoasa neîngrijire de soarta poporațiunii și a trimis, fără știrea guvernului, representațiune energică țarului, la cartierul general, cerând în ea, ca guvernul să fie destituit și înlocuit cu un guvern constituțional, care să țină cont de necesitățile și dorințele poporațiunii. Guvernul, aflând despre acest pas al dumei, a esoperat dela țarul Nicolae un ucas, prin care дума e prorogată pe timp nedeterminat. Дума însă a declarat, că nu se supune acestui ucas al țarului, ci își continuă activitatea. S'a dat apoi signalul și revoluția a izbucnit, cu rezultatul comunicat mai sus. Astăzi

duma, reprezentanța poporului, e stăpână pe situație în Rusia, și ordinea e cam pretutindena restabilită.

Și ce face și ce zice țarul la toate acestea? Sigur, că lumea astfel se va întreba. Sosiseră vești, că țarul ar fi renunțat la tron, în favorul fiului său, aflător în anul al treisprezecelea de etate, pe lângă care ar fi fost numit ca regent marele duce Mihail Alexandrovici, iar alte vești spuneau, că țarul s'ar afla la cartierul general, împreună cu fiul său, și că acolo ar aștepta desvoltarea lucrurilor în marele, dar nefericitul său imperiu. Astăzi, când punem foaia sub tipar, se știe, că din aceste vești, a doua e cea adevărată. Țarul n'a abzis, ci se află la front, în cartierul general. Și se mai știe, că guvernul provizoriu rusesc, compus din doisprezece membri ai dumei, a luat hotărâre, ca războiul să fie continuat. În acest înțeles a fost adresat un manifest, atât poporațiunii, cât și trupelor dela front.

Conflictul american-german.

Prezidentul statelor unite americane, domnul Wilson, a trimis tuturor ambasadurilor americane de pe la diferitele curți încunoștiințare oficială, că în urma celor cuprinse în nota germană din 31 Ianuarie n. c., în înțelesul căreia într-o anumită zonă toate vapoarele, dușmane și neutrale, vor fi scufundate fără prealabilă admoniere și cercetare, — guvernul american s'a văzut necesitat să iee hotărârea de a providea vapoarele comerciale proprii, cari trec prin zona oprită a mărilor, cu pază înarmată, care are chemarea să apere vapoarele și viața călătorilor. Alte știri venite din America ne spun, că primul vapor comercial, provăzută cu pază înarmată, a plecat la finea săptămânei trecute din America spre Europa, prin zona oprită. Dela atitudinea submarinelor germane față de acest vapor depinde acum hotărârea pe care o va lua prezidentul Wilson în conflictul cu Germania: va trimite, ori nu declarație de război la Berlin? De altcum congresul statelor unite americane, care era să se întrunească în 5 Martie, s'a întrunit abia ieri, în 18 Martie, în sesiune scurtă. El își va fi spus cuvântul decizător, pe care încă nu-l cunoaștem, că ce vrea America: pace, ori război cu Germania?

Din parlament. În ședința dietei, ținută Mercuri, în 14 Martie nou, a luat cuvântul în discuția asupra raportului guvernului despre aplicarea măsurilor excepționale în cursul războiului, deputatul sas, *Dr. Rudolf Schuller*, și din incredințarea celorlalți deputați sași a făcut unele declarațiuni cu privire la invasiunea română. Reflectând la vorbirea deputatului sas Carol Schmidt (pe care o publicăm mai la vale) a declarat oratorul, că cele spuse de deputatul Carol Schmidt cu privire la atitudinea poporațiunii române din Ardeal nu acopăr într-o parte punctul de vedere al deputaților sași. Cel ce a văzut însă jefuirile întâmplare în comitatul Brașovului, nu se va putea mira de tonul iritat al deputatului Schmidt. Oratorul are toată speranța, că scraturile istorice de mai târziu vor constata buna purtare a maselor celor mari ale poporațiunii române. Provedința a înălțat în mod norocos primejdia și Sașii din Ardeal vor rămânea și în viitor aceea ce au fost: fii credincioși ai patriei ungare. Oratorul a rugat apoi guvernul, să dea despăgubire celor ce au avut daune în Ardeal, mai ales în vite, ținând cont de dorințele juste ale poporațiunii greu cercate. Joi dieta

n'a ținut ședință. Vineri și Sâmbătă s'a continuat discuția asupra raportului guvernului despre aplicarea măsurilor excepționale. În ședința din 17 Martie (Sâmbătă) a vorbit și deputatul român *Dr. Stefan C. Pop*. Asupra vorbirii sale vom reveni.

China încă ne este dușmană.

Încă pe la începutul lunii acesteia luase guvernul din China hotărârea de a declara de rupte raporturile diplomatice cu Germania, în urma acțiunii înăsprite a submarinelor germane, cari periclitizează interesele Chinei. Prezidentul Chinei a denegat însă atunci aprobarea și executarea hotărârii, pe motivul, că dreptul de a declara război vreunui stat strein aparține prezidentului, nu guvernului. Guvernul din China a demisionat, dar și-a revocat abdicarea, iar camera chineză, și apoi și senatul, cu mare majoritate de voturi a dat satisfacție guvernului, aprobându-i hotărârea luată. În fața acestui vot de încredere dat guvernului din partea ambelor corpuri legiuitoare, prezidentul încă și-a schimbat părerea, a dat aprobare hotărârii și acum se vestește, că ambasadorul Germaniei din capitala Chinei și-a primit hârtiile de acreditare și va pleca spre casă, revocat fiind și reprezentantul Chinei dela curtea din Berlin. Cum că China se va alătura oare la antantă și va lua și ea parte activă la război, — încă nu se poate ști.

Din viața unui rege.

În fascicolul din Martie 1917 al revistei *Deutsche Revue* se publică un articol despre domnitorul Ferdinand al României. Din acest interesant articol, scris de fostul educator al domnitorului român, reținem părțile ce urmează:

Este oare vinovat *regele Ferdinand* al României pentru războiul cu Austro-Ungaria, Germania, Bulgaria și Turcia?

Negreșit este vinovat. Ar fi poate și de prisos să punem întrebarea de mai sus; dar voim să cercetăm: nu cumva există și împrejurări ușurătoare pentru rege, sau nu cumva sunt și alții vinovați de marea nenorocire ce a lovit România?

Ca să lămurim întrebarea, vom face o scurtă privire asupra desvoltării vieții regelui din tinerețile sale până la urcarea lui pe tron.

Prințul Ferdinand de Hohenzollern este născut la 24 August 1865, în castelul domnesc dela Sigmaringen; împlinește va să zică, în anul curent, 52 de ani, o vârstă în care un stăpânitor trebuie să știe: ce e bine și ce e rău pentru țara sa.

Primii ani i-a petrecut în Sigmaringen la curtea părinților săi, la prințul moștenitor, mai târziu domnitorul Leopold, numit cu drept cuvânt «cel bun», și la mama sa Antonia, fiica regelui Ferdinand din Portugalia.

A crescut împreună cu doi frați ai săi, — surori n'a avut, — cu Wilhelm, actualul principe în Hohenzollern, și cu Carol, fratele cel mai mic, care e general prusian.

Ferdinand era băiat amabil, bun și frumos, despre care educatorii săi spun și astăzi, că avea talent și era o fire ușor de cârmuit.

După ce a cercetat gimnaziul dela Düsseldorf, a trecut examenul de baccalaureat. Directorul și profesorii săi garantează, că examenul n'a fost mai ușor de făcut pentru un prinț din casa Hohenzollern, ca pentru ori și care dintre colegii săi.

În 1886 prințul Ferdinand, moștenitorul presuntiv al tronului român, s'a înrolat în armata României și în primăvara din 1889 s'a mutat definitiv la București.

S'a înscris apoi și a cercetat prelegerile universității din Tübingen, anume la șeful dat de D. A. Sturdza.

Acest bărbat de stat, împreună cu Carp, Marghiloman și alții, ar fi stăruit ca regele să se păzească de a ataca împărăția austro ungară, — căci aliata sa Germania, de sigur îi va veni în ajutor, — și să nu se lase mreșit de Take Ionescu, Filipescu, Brătianu, și nici de regina Maria, de origine ruso-engleză.

Carmen Sylva, răposata regină, fusese o regină entusiastă, care în ale politice nu putea să aibă todeauna pricepera trebuincioasă. Regina Elisabeta ar fi văzut cu plăcere o căsătorie a nepotului său Ferdinand cu isteța scriitoare Elena Văcărescu, și a lucrat în acest sens. Dar, pentru viitorul suveran al României, nu era de loc potrivită o asemenea legătură. Acest episod a avut de sigur oarecare înăurire asupra vieții prințului Ferdinand.

Amintim la acest loc o însușire a caracterului său. Românii, — cel puțin o mare parte dintr'înșii, — ar fi dorit să le fie moștenitor presuntiv de tron prințul cel mai mic, Carol. Ferdinand, cu firea sa închisă, nu se arăta omul expansiv, cum s'a dovedit fratele său Carol, un tinăr foarte prietenos, care a știut să cucerească repede inimile superficiale din societatea bucureșteană.

A urmat acum căsătoria prințului Ferdinand, în 10 Ianuarie 1892, cu Maria, principesă de Marea Britanie și Irlanda, nepoată a reginei Victoria, una din fiicele fiului acestei regine engleze, a ducelui Alfred de Coburg-Gotha și a unei prințese rusești. Maria nu se ținea prin urmare nici de Germania, nici de România, ci era engleză și rusoaică în același timp. Intreg felul său de gândire aparținea Engliterei și Rusiei. Nunta s'a făcut cu deosebită pompă, însă nu în Londra, ci în Sigmaringen. Principele Leopold, tatăl și socrul tinerei părechi, le-a pus la dispoziție unul dintre castelele sale, Krauchenwies, cu un parc frumos. Prințesa Maria era de o frumusețe răpitoare. Chiar și astăzi, când are copii mari și e de 42 de ani, și-a păstrat figura frumoasă și înfățișarea impunătoare.

În anii următori prințul venea regulat la Sigmaringen, unde petrecea câteva săptămâni la fratele său, care după moartea părintelui lor Leopold în 1905 era principe în Hohenzollern. Frații au trăit în perfectă înțelegere între sine până la izbucnirea războiului.

Atitudinea României a atins, de sine înțeles, foarte neplăcut pe principele Wilhelm, care în curând a și oprit pe numeroșii săi funcționari să mai poarte distincțiile primite din regatul român.

Regele Ferdinand, ca principe al României, nu era iubit în țară, — o împrejurare care dă de gândit.

Bucureștenii știu să povestească multe de toate despre viața conjugală puțin fericită a regelui Ferdinand. Dar societatea bucureșteană este o lume ușoratică și iubitoare de plăceri, mai rea decât lumea parisiiană, pe care voiește s'o imiteze. Din acest motiv vorbele sale trebuie primite cu multă rezervă.

Regina Maria este prințesă engleză și fiica unei mari ducese rusești; prin urmare nu putem să-i facem imputări, dacă n'are sentimente germane sau austro-ungare. Dar, înainte de nuntă, trebuia să se gândească și la aceea, că își alege de soț un principe din străvechea familie a Hohenzollernilor, o rudenie a casei imperiale germane, un bărbat cu rang înalt în armata prusiană și nepot al regelui României, Carol I, care declarase nu odată, că s'a făcut român cu trup cu suflet, și că își iubește noua sa patrie și face totul pentru țară, — ceea ce în lunga sa domnie, a și arătat cu faptele sale; — însă, cu toate acestea, inima sa nu s'a înstrăinat de vechea sa patrie.

Regina Maria ar fi trebuit să rămână în afară de mișcarea politică, dacă dorea să întindă mâna pe toată viața presuntivului moștenitor al tronului român.

Chestia română în dietă.

— Vorbirea deputatului sas Carol Schmidt. —

Pentru a putea fi înțeles de cetitorii ziarului nostru rostul părții polemice din vorbirea deputatului român *Dr. Iosif Stiegescu*, rostită în ședința din 28 Februarie n. c. a dietei, dăm astăzi partea referitoare la Românii din Ardeal din vorbirea deputatului sas *Carol Schmidt*, rostită în ședința din 24 Februarie n. c. a dietei. După ziarul dietei domnul *Carol Schmidt* a spus despre Românii din Ardeal următoarele în dietă:

«Doresc să accentuez, că eu nu sunt dușman al poporului român și eu din parte-mi aș fi foarte mulțumit, dacă fiecare Român din Ungaria s'ar pune pe baza ideei Ungariei unitare și indivizibile. Durere însă, aceasta n'a fost todeauna așa, nici înaintea războiului, nici în decursul războiului, și de aceea aflu de lipsă să privesc deschis în fața acestei chestii și să mă ocup cu ea.

Convingerea mea este, că visul cel mai intim și mai dulce al majorității covârșitoare a Românilor înaintea și în decursul

războiului a fost, ca Ardealul să se unească cu România. Elementele mai puțin precaute i-au și dat expresie într-o formă mai mult sau mai puțin deschisă, dar în urma acestora au și fost silii să și tragă consecvențele și să treacă în România. Cei mai puțin deschiși, — și aici aparține majoritatea covârșitoare a inteligenței românești, — au ținut închis acest vis în inimile lor și numai în întrunirile cele mai intime și mai confidentiale îndrăzneau să vorbească de el. Numai în purtarea lor se vedea felul lor de gândire. Așa d. e. este foarte caracteristic, că în Brașov, în primul an al războiului, de câteori sosea de pe câmpul de luptă vestea despre vre-o mare biruință, Românii nu arborau niciodată steagul și când odată un cunoscut Sas al meu a întrebă pe un avocat român, de ce n'au arborat steagul, acesta a răspuns în bațjo-cură: doar noi suntem neutrali!

Un Sas brașovean a făcut odată în decursul războiului observația de spirit, că el nu trebuie să cetească ziare, căci când se duce în cafenea, privește societatea românească dela masa vecină, și dacă Românii croesc o față acră, atunci nouă ne merge foarte bine pe câmpul de luptă, din contră, dacă le strălucește fața de bucurie, atunci fără îndoială este ceva bucluc la noi pe câmpul de luptă.

Aceste elemente au fost todeauna informate, ce se petrece în România, și încă foarte temeinic, până la ultimul detai. Așa d. e. soția doctorului Baiulescu, care pe timpul stăpânirii românești a fost primarul Brașovului, cu săptămâni înaintea invaziei se lauda, că sub Românii bărbatul ei are să fie primar. Această parte a inteligenței românești niciodată n'a întrelăsat, ca pe față să și manifesteze lealitatea, dar pentru aceea, când au năvălit Românii, i-au primit cu brațele deschise, au fraternizat cu ei, iar când au șters-o Românii, au plecat și dânsii cu ei.

Numai partea cea mai mică a Românilor — cel puțin în Ardeal — a adoptat cu lealitate punctul de vedere al ideii de stat ungar. Însă pe aceștia opinia publică românească îi privește de trădători, și dacă în Ungaria nu au fost tratați așa cum s'a întâmplat în București cu un membru al corpurilor legiuitoare, aceasta se poate atribui numai împrejurării, că aici a fost la mijloc teama de puterea statului.

Eu nu vreau să suspinez pe frații mei Români, între cari am și eu prieteni buni, dar aceste fapte, ce le-am spus, nu se pot tăgădui. Și fapt este și aceea, că cu prilejul invaziei n'au aflat de cuvânt să se refugieze. În acest fapt se învederează mai bine sentimentele lor. Averea Românilor rămași acasă n'a scăzut, ci din contră, când armatele noastre au venit în comitatele mărginașe, ei au fost aceia, cari au provăzut oștirea cu de toate și cu aceasta au făcut o afacere foarte bună. Dar averea straturilor de jos a Românilor s'a sporit și pe altă cale. Îndată ce s'au refugiat locuitorii satelor, plebea românească s'a apucat îndată de jafuri, a cărat tot ce a putut duce: mobile, haine, albituri, vase. Iar ce n'au putut duce, sau ce nu le-a trebuit, a fost nimicit. Când refugiații s'au întors acasă, au găsit numai pereții goali. Mai mult noroc au avut aceia, unde Românii au fost prea lacomi și s'a înstă-

pănit pe toată casa cu mobilă cu tot, ca d. e. preotul român din Râșnov, care s'a mutat în locuința preotului sas, a aranjat acolo tot felul de chefur și acum va fi regretând undeva prin Moldova sau Rusia, că din cauza scurțimei timpului ce i-a rămas pentru refugiere, n'a putut duce cu sine mobilele și aranjamentul intern al frumoasei locuințe preotești.

Jefuitorii nu numai că și-au păstrat averea, dar și-au și sporit-o, și deși ne-a succes cel puțin în parte să ne luăm lucrurile dela ei, foarte multe din ele le-au stricat, le-au îngropat, sau le-au aruncat în râuri. Cu toate acestea, după ce și-au păstrat averea proprie, amenință primejdia, ca relațiunile de proprietate în Ardeal să se desechilibreze. Aceasta faptă trebuie împedecată, prin despăgubire».

Vorbind de pagubele suferite în urma invaziei românești și de mijloacele, prin cari ar putea fi despăgubiți cei ce au suferit daune, deputatul Schmidt zice:

«Eu aș dori să se întemeze un fond din averile confiscate ale dezertorilor și trădătorilor de patrie. Știu din isvor militar, că sunt cel puțin 20.000 dezertori români din Ardeal și numărul trădătorilor de patrie și al celor trecuți în România încă nu este mic. Pe dezertori și trădătorii de patrie, afară de pedeapsa cu închisoarea, îi așteaptă și confiscarea averilor, și cu toate acestea numai într'un singur caz am cetit despre confiscare și în acest caz s'a întâmplat în Fiume. În Ardeal n'am cetit de confiscări de averi, ceea ce a produs sânge rău, pentru că se poate zice, că tratăm cu mânuși pe trădătorii de patrie și pe fugarii români. În privința aceasta ar fi de lipsă să se execute cu rigoare aceste dispoziții ale legii, după cum le-am executat în Sârbia și Bosnia. După cum față de Sârbii, cari sau împrietenit cu Sârbia, am purces cu rigoare draconică, tot astfel trebuie să purcedem și față cu Românii trădători de patrie!

La sfârșitul vorbirii mele vreau să mai ating o chestie și anume, chestia re-intoarcerii dezertorilor și trădătorilor de patrie, fugiți în România. Acum după prăbușirea visului Dacoromâniei și a României-Mari, niziunța acestora va fi, ca să se strecoare îndărăt în Ungaria. Lucrul acesta însă, — nu vreau să zic, că trebuie împedecată, — dar trebuie îngreunat cu orice preț. Împedeca nu se poate, pentru că ei sunt cetățenii statului nostru, și dacă își iau pedeapsa, datorința noastră este să-i primim îndărăt. Însă atâta putem face, că îi pedepsim cu o astfel de asprime, încât să le treacă pofta să se mai întoarcă. De așera rog onoratul guvern să dispună, ca aceștia să nu se poată înapoia fără cercetare. Durere, după informațiile mele s'au întors deja acasă vre-o 5000 de astfel de Români. Este posibil, că între cei 5000 sunt și de cei cari au fost târați cu sila și este posibil, că și câțiva dintre Români au fost duși cu sila din partea fraților lor; însă grosul totuși îl formează aceia, cari au trecut de bună voie. Deci nu numai în viitor trebuie să se facă cercetare riguroasă față de orice astfel de individ, care se reîntoarce, ci trebuie să se pornească cercetare riguroasă și față de cei 5000 reînțorși deja.

Onorată casă! Chestia românească în ultimele decenii a apăsător greu asupra noastră în Ardeal, ca și în Ungaria, întocmai ca și un vis rău. Acum a sosit poate momentul, ca să ne scăpăm de această apăsare. Și poate că le datorim recunoștință acelor politicieni români, cari au fost atât de orbiți, ca să treacă în rândurile dușmanilor noștri și astfel au făcut cu puțință, ca chestia să primească o astfel de deslegare.

La tot cazul e de lipsă, ca chestia să fie tratată cu o înțeleaptă chibzueală. În privința aceasta sunt absolut de acord cu vorbirea de eri a deputatului Dr. Beck Lajos. În anumite privințe trebuie să li se dea anumite libertăți; însă ceice au săvârșit trădare de patrie, cari au fugit din năntea îndatoririi lor militare, aceia trebuiesc pedepsiți cu rigoare draconică.»

Ajutoare din fundațiuni militare.

— Locuri vacante. —

Ministerul imp. și reg. de război are în administrare mai multe fundațiuni, ale căror venituri se împart ca ajutoare celor lipsiți, în înțelesul dispozițiilor aceluia, dela cari au rămas fundațiunile. De prezent sunt vacante mai multe locuri la astfel de fundațiuni, și din parte militară suntem recercați să publicăm și noi concursul ministrului de război cu privire la acordarea ajutoarelor, pentru că să se poată anunța cât de mulți dintre cei îndreptățiți a le primi. Satisfacem cu plăcere acestei recerări, înșirând după cum urmează locurile, cari de prezent sunt vacante, la diferitele fundațiuni:

I. Fundațiunea locotenent-mareșalului campestru conte Petru de Strozzi. Suma ajutorului e nestabilită. Se dă ca întregire a pensiei, până la 90%, din competențele avute mai pe urmă în serviciul activ, inclusive banii de cvartir. Ajutorul se dă pe viață, ofițerilor fără avere, dela clasa IX în jos, cari au fost vulnerați în fața dușmanului, și sunt declarați de invalizi. Se iau în considerare numai cei de legea romano-catolică. Ajutorul se cere dela ministrul de război, prin autoritatea competentă de evidență, alăturându-se la rugare: estras de botez, atestat de paupertate și atestat medical.

II. Fundațiunea vicecolonelului Simon Petru baron de Ippen. Suma ajutorului asemenea e nestabilită, și se dă, ca la celelalte fundațiuni, ca întregire până la 90% a tuturor competențelor avute în serviciul activ, inclusive banii de cortel, ofițerilor invalizi, dela căpitan în jos, cu preferință celor vulnerați în fața dușmanului. La rugarea înaintată pe calea arătată mai sus este a se alătura: atestat de paupertate și atestat medical. Ajutorul se dă pe viață.

III. Fundațiunea Anton și Johanna Polák de Treumuth. Se dau mai multe ajutoare de câte 400 coroane, pe viață, ofițerilor lipsiți, dela clasa 9 în jos, cari au devenit invalizi în urma vulnerării (în război). Documentele necesare: atestat de paupertate și atestat medical. Înaintarea rugărilor se face ca la fundațiunile de mai sus. La toate aceste fundațiuni, rugărilor au să fie provăzute cu câte un timbru de 2 coroane.

FOIȘOARA.

Un duhovnic năcăjit.

— Fragmente de ziar, de H. Zschokke.

Traducere, de Aurel Nan.
(Urmare). 3

Scrieam în liniște la cuvântările obișnuite, când se deschide ușa și intră sfelnic tânărul meu, Fleetmann. Imi spunea, că nu voește a părăsi Chrechelada, înainte de a și exprima mulțumita față de generosul și marinimosul său ocrotitor și binefacător, care i întinse mâna de ajutor în încercătura cea mai blestemată. Lenny pregătea în taină masa. Aveam cartofi și tortă cu ouă. Il invitai la prânz. Imi primi îndată invitația. Era flămând săracul, căci fîngia crâșmăriței este mică, și acum e târziu! Polly ne aduse ceva bere. Ne ospătarăm așa de bine. De mult n'a mai avut familia mea o zi așa de minunată!

Tinerul se simțea destul de bine. Își pierduse posomoreala care-i coplesea într'una față mai înainte; e drept, că i mai rămăsese încă ceva urmă tipică de o ușoară melancolie, caracteristica sufletelor nenorocite. Imi spuse în cursul conversațiilor, că familia mea trebuie să fie foarte fericită. Observase dragostea ce stăpâna la noi. Imi spuse apoi, că eu trebuie să fiu mai bogat, dar nu-mi place să mă arăt. Il va fi adus în încercătura. poate ordinea și curățenia din odăile grijite, luciul ferestrelor, puritatea padimentului, păreților și a

tavanului, fața albă a perdelelor, lustrul mesei și al scaunelor. În bordeele săracilor de regulă se încubează mîndăria. Săracii nu prea știu ce-i curățenia. Eu însă în toată viața mea de până azi mereu am predicat soției mele, fie iertată, și acestor copilițe bune, mereu le-am predicat curățenia și ordinea. Ordine trupească, ordine sufletească; curățenie trupească, curățenie sufletească. Lenny e meșteră mare în privința aceasta. O întrece aproape și pe mamă-sa și o învață cu atâta grijă și pe sorioara ei, pe Polly. Ochii ei cei ageri află și sminteala cea mai mică.

Oaspele se împretini cu noi îndată. Deveni chiar comunicativ. Totuși îi plăcea să vorbească mai puțin de soarta sa, decât de a noastră. Am observat îndată, că bietul tinăr purta o povară grea pe suflet. Întrepucea adesea conversația, se nfiorea și se sforța apoi să pară vesel. Dumnezeu să-l mîngăie.

La plecare îi împărtășii și câteva sfaturi preținoși și bătrânești. Știam, că actorii sunt firi puțin cam ușuratece, dar actorul meu îmi promise cu toată sinceritatea și căldura inimii, că-mi va retrimite suma împrumutată, îndată ce își va afla vre-o căpătueală. Cred că e un tinăr bun acesta. Expresia feței sale era numai și numai sinceritate. Mă întrebă în mai multe rânduri, că oare câtă vreme mă voi ajunge cu paralele rămase, să-mi acoper trebuințele familiei.

Cuvintele sale din urmă sunt acestea: «Părinte, trebuie să fii fericit! Sfinția Ta porți cerul în sufletul cel nobil și te priveghiază într'una cu dragoste și bunăvătă-

doi ingerași nevinovați!» Arată spre Lenny și spre Polly.

20 Decembrie.

Ziua aceasta încă nu-i chiar neînsemnată. Imi aduse și ea o neplăcere. Neguțătorul Loster îmi ceru achitarea contului anual. Nota întrecea destul de bine calcularea noastră. Conținea în ea ce-i drept toate cumpărăturile de peste an, cum le aveam și eu notate, dar prețurile erau mai mari.

Năcăzul e cu atât mai apăsător, că am un rest și de mai înainte. Optsprezece shilingi e datoria întregă.

Mersei îndată la neguțător. Acesta e un om urban și foarte fin, dealtcum. Nădăjduiam să mă pot înțelege cu el cinstit, să mă achit ceva din datorie și să-i promit apoi și restul datoriei peste două luni și jumătate. Dar, nici poveste! Zadarnic! Mi-a fost toată truda. Imi spuse, că regretă, dar n'are ce face; dar dacă nu plătește, e silit a re-curge chiar și la mijloacele cele mai extreme; ar aștepta cu drag, dar nu poate că trebuie să și reguleze un schimb peste trei zile chiar. Și la un neguțător e lucru mare creditul.

Nu mai aveam ce zice. Trebuie, trebuie, și s'a gătat. Nu puteam trăgăna afacerea până la eventuala excvare. Imi achitai datoria întregă și capitalul meu destul de modest se reduse acum la unsprezece shilingi. De ar da Dumnezeu să-mi trimită actorul paralele cât se poate mai îngrabă, căci altcum nu mai știu ce e de făcut.

O, omule! Tu zici, că nu mai știi ce e de făcut? Apoi dacă nu știi tu, va și ști

doară Dumnezeu! Ce te îngrozești? Ce ai greșit? Sărăcia nu e păcat!

Și omul cel mai uitat de lume încă poate avea bucurii. Câtă bucurie se resfață în casa noastră numai. Lenny are haină nouă. O prinde bine ca pe o mireasă. Nu voiește însă să o îmbrace, până la anul nou, când va merge la biserică.

Ne povestește în toată seara despre crufarea sa cuminte. E drept, că la șapte ceasuri suntem în pat, căci petrolul și cărbunii sunt așa de scumpi. Dar nu-i supărare. Copilele sunt cu atât mai spiritene în decursul zilei, iar noaptea povestesc cu drag până târziu. Provisiune de cartofi și de legume este. Lenny spune, că ne ajunge cel puțin două luni, fără a mai face cheltuială. Ce întocmire ingenioasă! În vremea aceea va ajunge la un căpătai și actorul cu datoria și credem că ne va trimite paralele împrumutate. Când aminteam că poate actorul își va uita de noi, vedeam că Lenny se supără. Zadarnic! Ea nu și putea închidui un lucru josnic despre actor.

El formează obiectul povestirilor îndelungate. Copilele îl amintesc așa de des. Apariția sa era o noutate în singurătatea vieții noastre monotone. Aveam ce povesti o jumătate de an. E interesantă Lenny, când se supără pe Polly. Copila aceasta o mai năcăjește des cu vorba: «dacă-i actor!» Ea începe a-i vorbi atunci, cu drag, despre teatraliștii mari din capitalele înfrumșețate, cari se ospătează și la masa regilor, încearcă a dovedi, că Fleetmann e un actor iscusit și plin de vrajă. Spunea, că-i un talent real, de-o conduită nobilă și

IV. *Fundațiunea Arhiducelui Albrecht-Custoza*. Un ajutor de cor. 259.40. Se acordă unui ofițer lipsit, care a luptat și s'a distins în lupta dela Custoza, în anul 1866. Ceice au fost vulnerați au preferință. Dacă nu sunt astfel de ofițeri, se acordă ajutorul văduvelor și orfanilor rămași după astfel de ofițeri. Se cere dela văduve și orfanii dovădindu-se, că soțul, respective tata, a luptat, sau a fost vulnerat la Custoza, apoi atestat de paupertate și atestat de moralitate. Rugărilor, scutite de timbru, sunt a se înainta până la 15 Maiu ministerului de război, pe calea arătată mai sus.

V. *Fundațiunea așa numită „Mannesmann-Röhrenwerkstiftung“*. Suma ajutorului e nestabilă. Se dă din cas în cas, numai odată, ofițerilor, funcționarilor și soldaților din armată și marină, cari s'au născut la încercările de tragere, ori de spargere (cu mine), eventual văduvelor sau orfanilor lor. Rugărilor, scutite de timbru, se înaintază prin comanda militară respectivă, ministrului de război, și la ele se alătură atestat de paupertate și atestat medical. În rugare are să fie arătat în mod clar timpul, când s'a întâmplat nenorocirea.

VI. *Fundațiunea principesei Sofia, principelui Maximilian și principelui Ernest de Hohenberg*. Suma ajutorului e nestabilă. Se dă numai odată, subofițerilor și soldaților invalizi și vrednici, din regimentul 4 de dragoni și 7 de ulani. Au preferință cei orbi de ambele ochi și cei schilavi, cu ambele membre pierdute. Rugărilor, scutite de timbru, pot fi înaintate oricând ministrului de război, pe calea autorității de evidență, dovădindu-se sărăcie și declararea respectivului de invalid.

VII. *Fundațiunea Ludovica Trigler născută Schmelkes*. Sunt de dat trei ajutoare, de câte 150 coroane, orfanilor sărace, de ale ofițerilor imp. și reg. de artilerie. Se înaintază pe calea de sus ministrului de război rugărilor scutite de timbru, la cari se alătură: atestat de cununie, cu privire la părinți, atestat despre moartea tatălui, atestat de paupertate și atestat de moralitate.

VIII. *Fundațiunea văduvei de căpitan de cavalerie Teresia baroneasă de Schellerer*. Un loc gratuit în academia ces. reg. tereziană, pentru anul 1917/18 și ceilalți trei ani următori, până la terminarea facultății juridice. Se acordă copiilor de ofițeri, din pat legiuit, în etate de 8-12 ani, dar din părinți nobili, fără avere proprie. Sunt preferiți copiii ofițerilor, cari s'au distins în război și au rangul cel puțin de căpitan, până la colonel, la infanterie ori la cavalerie, fără considerare dacă sunt activi, ori pensionați. În prima linie se primesc copiii din familia baronului *Ertel de Krehlau*. Rugărilor, provăzute cu timbru de 2 coroane, se înaintază ministrului de război, prin autoritatea de evidență. La rugare se alătură: document, că atât tata, cât și mama, e din familie nobilă, atestat de căsătorie, atestat de botez, atestat de paupertate și de vaccinare, apoi testimoniu despre progresul din școala cercetată până aci și atestat de moralitate.

IX. *Fundațiunea contesei Isabella Croce, născută del Finoni*. Se dau două ajutoare de câte 242 cor. 20 fil. până la im-

plinirea anului al 18-lea orfanilor lipsiți, cari n'au fost primiți în nici un institut de îngrijire și sunt rămași pe urma ofițerilor, medicilor militari, auditorilor sau funcționarilor militari. Rugărilor se înaintază pe calea de sus ministrului de război. Au să fie provăzute cu timbru de 2 coroane. Se alătură: atestat de botez, atestat de paupertate, document despre felul cum a murit tatăl, despre numărul celorlalți frați și surori și document, că petentul nu primește alt ajutor.

X. *Fundațiunea generalului de infanterie Otto cavalier de Pohl*. Se dă un ajutor de 200 coroane, odată pentru totdeauna, unei orfane lipsite, fată de ofițer, în prima linie a unui ofițer din regimentul de infanterie numărul 39. Rugărilor sunt scutite de timbru și se trimit pe calea indicată mai sus ministrului de război. Se alătură atestat de botez, atestat de paupertate și copie de pe foaia funduară a tatălui.

XI. *Fundațiunea a doua a lui Iacob de Schellenburg*. Se dă pe viață un ajutor anual de 182 cor. 40 fil. unei văduve lipsite de ofițer din Krain, al cărei bărbat a căzut în război. Rugărilor sunt scutite de timbru. Se înaintază comandai militare din Graz, prin autoritatea de evidență. Se alătură: atestat de cununie, atestat de paupertate și document despre moartea bărbatului.

XII. *Fundațiunea prim-comisarului de război Francisc Hübler*. Un stipendiu de 420 coroane, pentru terminarea studiilor și eventual până la ajungerea într'un post de stat cu salariu anual de 1200 coroane. Se dă orfanilor rămași de funcționari militari dela administrație. Rugărilor scutite de timbru se înaintază ministrului de război pe calea autorității de evidență. Se alătură: atestat de paupertate, despre studiile absolvate, atestat de botez și despre moartea tatălui.

XIII. *Fundațiunea medicului de stab, Dr. Iacob Heisfeld*. Se dau două ajutoare de câte 600 coroane (numai odată) văduvelor și orfanilor rămași de medicii militari din armată sau marină, cu rang dela medic de stab în jos, fără considerare la profesiune. Rugărilor scutite de timbru se înaintază pe calea indicată mai sus ministrului de război. Se cere: atestat de paupertate și document despre moartea soțului, respective tatălui.

Războiul.

Pe la Oituz, Soltwina și Stanislau, la frontul răsăritean, trupele noastre au respins atacuri dușmane. În Carpați patrulele noastre au operat cu succes. În Macedonia, pe la Monastir, lupte nouă sunt în desvoltare. O companie engleză a luat în stăpânire gara din Poro, pe la lacul Doiran. La frontul italian trupele noastre au recucerit pozițiile de pe Costabella, pierdute în 4 Martie, făcând prizonieri 3 ofițeri și 30 soldați italieni. La frontul

dela apus mai multe atacuri dușmane au fost respinse de germani, iar pe unele locuri trupe franceze și engleze au ocupat pozițiile părăsite de Germani. În alte ciocniri mai mici Nemții au făcut prizonieri și au respins atacurile dușmane. Aviatorii germani au aprins patru aeroplane dușmane, cari au căzut la pământ.

NOUTĂȚI

Concedii pentru lucrări agricole. Ministrul de honvezi Szurmay a dat tuturor muncipiorilor din țară o circulară, în care având în vedere lucrările agricole ce se apropie, se dispune, ca soldații, pe cât iertă serviciul militar, să fie concediați în acest scop. În deosebi se vor concedia cei ce au pământ, fii și ginerii lor, proprietarii de vii, precum și vieri, fauții și rotarii.

Spre luare aminte. Ministrul de interne ungar a trimis autorităților o ordonanță, în care le îndrumă să facă atent publicul la primejdia ce amenință recolta țării din partea agenților puși la cale de către state străine. Acești agenți, în scop d'a slăbi puterea de rezistență a monarhiei, voesc să incendieze proviziile noastre de hrană și nutreț; iar vitele și caii să ni-i stărpească prin boala lipicioasă numită *răpiciugă* (Rotzkrankheit). Focul se pune cu ajutorul unor sticle lungi de 10—11 centimetri și cu diametru cam de 3 centimetri, care conțin o materie fluidă inflamabilă. Molipsirea animalelor se face de agenții statelor dușmane prin aceea, că se aruncă în izvoare și fantani baciili luați dela dobitoace răpiciugase. Acești baciili se află în niște tablete albe, care însă nu trebuie atinse cu mâna goală. Ministrul a luat măsură, ca atentatul viclean, ce se pregătește împotriva noastră, să fie adus la cunoștința publicității. Dacă cineva află despre asemenea atentate, e dator să înștiințeze autoritățile. La disconță se pedepsește ca părtaș la crimă cu temniță grea de 5 — 20 de ani.

† **Văduva Ana Frâncu.** Venerabila matronă română, văduva *Ana Frâncu născută Adamovici*, mama distinsului avocat și director de bancă *Dr. Amos Frâncu* din Cluj, de prezent în serviciu militar, a închis ochii pe vecie departe de pământul patriei, la Praga, Marti în 6 Martie n. în etate de 77 ani. Indureratul fu anunțat astfel moartea iubitei și neuitatei sale mame: *Subscribit, ca singurul fiu, anunță cu inima zdrobită de durere trecerea la vecinicie a iubitei și neuitatei sale mame, văduva Ana Frâncu născută Adamovici, sevărgită Marti, în vârstă de 77 ani, la orele unu și jumătate din zi, în Praga, în exil, împărțită fiind cu sfintele taine. Prohodul s'a oficial Joi, în 8 l. c., la 11 ore dimineața, în capela mortuară dela biserica Sfântului Henric din Praga, de unde rămășițele pământești au fost transportate la Baia de Cris, pentru a fi așezate spre odihnă eternă lângă soțul ei, *Ioan Frâncu*, fost avocat și protofiscal al Zarandului, pe care o viață întreagă l'a jălit. Dorim în pace mamă dragă. Rugăți-vă pentru sufletul ei chinut. Praga, 8 Martie 1917. *Dr. Amos Frâncu*, gloteș în regim. 2 de infanterie.*

Rectificarea listelor electorale. În fața comisiunii încredințate cu rectificarea listelor electorale, valabile pentru anul 1918, ale orașului Sibiu, se pot prezenta cei îndreptățiți să fie luați în listă, spre a-și dovedi cu documente dreptul de alegere: *Sâmbătă, în 24 Martie și Mercuri în 28 Martie*, totdeauna după amiază, între orele 3 și 5 și jumătate, în localitățile oficiului orșeneș de dare. Ceice au angajați în serviciu regulat cel puțin zece muncitori cu drept de alegere, au se compună despre ei un conspect, în care să se cuprindă toate datele cerute din punctul de vedere al dreptului electoral. Conspectul are se fie prezentat comisiunii în zilele amintite.

Cutremur de pământ. Joi seara la orele 9. 40, s'a simțit în Sibiu un cutremur de pământ destul de puternic. Au urmat mai multe sguduituri, una după alta, toate de o durată cam de 5 secunde.

Se topește zăpada. După rapoartele sosite, în cea mai mare parte a șesului Ungariei se topește încetător zăpada. Grăul aproape pretutindeni se ivește frumos din pământ. Starea sămănăturilor este deplin mulțumitoare.

† **Dr. Gheorghe Lazăr.** Cu pompă euvinită militară a fost înmormântat Vineri după amiază regretatul și prea de timpuriu adormitul în Domnul *Dr. Gheorghe Lazăr*, medic de regiment în rezervă, fiu de țaran din Apoldul superior, mort în urma unui morb contractat la front, unde a făcut ser-

vicii trocului și patriei. La orele 3 d. a. un pluton de infanterie, cu muzica militară în frunte și un public numărös s'a prezentat la casa mortului din strada bisericii numărul 3 pentru a da răposatului onorurile din armă. Actul înmormântării l'au sevărgit domii: *Traian Petricor*, preot militar, *Ioan B. Boiu*, paroh în suburbiul iosefin și *Romul Bucea*, paroh în suburbiul inferior. Panegricul l'a rostit părintele *Ioan B. Boiu*. Sierul, pe care erau așezate mai multe coroane, apoi abia si chipul decedatului, a fost pus în urmă pe carul mortuar tras de patru cai și dus până la biserica din groapă, iar aci așezat în pământ, în cimiterul de lângă biserică. Când a fost așezat sierul în pământ, plutonul de infanterie, postat în fața bisericii, a dat salva cuvenită celor ce au fost în război. Muzica militară, care a cântat pe drum mărșuri funebre, a intonat acum imnul casei domnitore. Astfel a fost înmormântat constentiosul medic *Dr. Gheorghe Lazăr*, deplăns de ceice i-au stat aproape: soție, părinți, frate, soră, și regretat de toți cari l'au cunoscut. Odihnească în pace!

Coroane eterne. Părintele *Iustin Sêrbu*, capelan-învățător în Seleușul-mare, și soția sa *Ana*, născută *Bula*, ni-au trimis pentru eternizarea memoriei iubitelui lor moș *Ioan Lungociu*, acum de curând decedatul paroh din Seleușul-mare, suma de 15 coroane, și anume, 10 cor. pentru fondul ziaristilor români dela noi, iar 5 cor. pentru fondul de ajutorare al văduvelor și orfanilor rămași după cei căzuți în război. Suma primă am trimis'o episcopiei fundațiunei numite, a doua am predat'o domnului *Victor Tordășianu*.

Datoriile Rusiei. Războiul, serie *Novoe Vremea*, a urecat datoriile Rusiei la cifre fabuloase. Pe lângă o cheltueală de 40—50 milioane pe fiecare zi, până la sfârșitul anului statul rusesc va avea o datorie de 40 miliarde ruble, — iar izvoarele financiare ale împărăției sânt aproape secate.

Internații francezi învață pedagogie. Din Elveția se anunță: La dorința guvernului din Franța, s'a înființat în Neuchatel un curs pedagogic pentru soldații francezi internați în Elveția. Scopul cursului este, ca soldații aceștia, întorcându-se acasă în Franța, să poată înlocui pe învățătorii căzuți în război.

Fundațiune de un milion. Societatea *Hangya* din capitală a pus la dispoziția guvernului ungar un milion de coroane pentru întemeierea unei universități de științe economice.

Călătoriile aeriene. Un constructor de mașine pentru sburat, *Frocker*, a declarat unui raportor dela *Fremdenblatt* următoarele: Sânt deplin convins, că circulația de persoane cu ajutorul aparatelor de sburat, va lua după război un mare avânt. Călătoriile aeriene vor fi preferite, din cauza repejunii extraordinare a mașinelor de sburat, de s'ne înțeles, numai la distanțe mari. Se va putea introduce o comunicație regulată cu America și se va face o serioasă concurență vapoarelor, care trec oceanul, dacă ne gândim că în sbor vom putea călători la America într'o zi și jumătate, sau cel mult în două zile. Părerea mea este, că în timp de cinci ani, după război, comunicația aeriană cu America are să funcționeze fără greș și va fi considerată ca ceva foarte firesc.

O nouă fecioară de Orleans. Se vestește din Franța ivirea unei nouă fecioare de Orleans, care voinște să salveze țara de dușmani, după pilda *Jeannei d' Arc* dela 1428. Tinăra fată *Claire Perchaud*, de 20 de ani, fica evlavioasă a unei familii țărănești dela farma *Reinfilliers*, povestește, că la rugăciunea făcută într'o capelă din apropiere i s'a arătat Maica Domnului; i s'a părut tot atunci, că aude glasuri cerești, cari îi poruncesc să alerge în ajutorul patriei sale strămtorate. Numita fecioară se află acum la surorile de caritate în Paris.

Mulțumită.

În durerea inimii în care ne găsim, din cauza trecerii din viață la cele eterne, departe de familie, a scumpului și neuitatului nostru soț și tată *Victor Onițiu*, fost comerciant, aducem și pe această cale cele mai vii mulțumiri numeroșilor meșterii, prieteni și cunoscuți, cari ne-au adresat sincerile lor manifestări de mângăiere și condolențe în momentele de grea încercare. Mulțumim totodată și stimaților preoți, domni și doamne internați în Șoproon, cari din dragoste creștinească au petrecut la cele eterne pe scumpul nostru defunct.

Jalinca familie.

că întrebuițează în vorbire expresiile cele mai alese.

— «E natural, — li replică îndată cu un râs sburdalnic Polly, — doar te poreclise îngerașul Domnului!»

— «Dar și pe tine!»

— «Dar când vorbea, la mine ori la tine se uita, sfătoaso?»

(Va urma.)

Dor de țară.

Dorule de n'ai fi fost,
Ce ți-ai pus la adăpost
Jalea și durerea ta
Tocmai la inima mea?
Că de când te port la sin
N'am cu ce să mă alin,
Că-i prea grea povara ta
Și mi slabă inima,
Și s'a rupe mări fârtate
De-atâta străinătate.

Căci când stau la sfat cu tine,
Plânge inima în mine
Numai lacrimi și suspine.
Că pe-aceia nu sunt flori,
Nici glas de priveghitori,
Nici femei cu râs șăgalnic
Nici copii cu joc sburdalnic,
Nu-i soarele-așa vior
Nice luna ca la noi,
Firea nu-i pe-aiți frumoasă,
Ca 'n Ardeal la noi acasă.

Gându-mi zboară 'n depărtare
Drum de țară până 'n zare,

Trece 'n fugă deal cu deal
La iubitul meu Ardeal.
Văd pe culmi un mândru plai,
Unde adesea mă purtai
Doina de mi-o trăgânai.
Turma iese 'n luminii
Din hucașul de-aluniș
Doina glasul și-l instrună
Și de multă voie bună
Sună codrul de răsună.

Câmpu-i verde plin de floare,
Din văzduhuri mândrul soare
Cerne pulbere de-argint
Peste văle ce-alint
Dulci miresme de zefir
Din al florilor potir
Și pe prispa casei mele
Sprintenele rândunele
Numai gura e de ele.

Toate-s dulci, toate mi-s dragi
Și pădurile de fagi,
Munții ce lovesc din creastă
În tărâcia cea albastră,
Și câmpii și lunci și văi
Sate, fete și fiăcăi,
E frumoasă firea 'ntreagă,
Și de-aceea mi este dragă.

Iar de dorul tuturor
Gândurile mă dobor,
Și de-atâta jale grea
Mi-se rupe inima.
Dorule, Măria Ta!..

Seb. Stanca.

Nr. 80/1917.

(23) 2-3

Concurs.

In sensul hotărârii comitetului parohial din 18/31 Ianuarie a. c., aprobat prin resp. cons. Nr. 692/1917 Școl., prin aceasta se publică concurs pentru ocuparea postului de învățător vacant la școala confesională gr.-or. română din Gurariului, cu termen de 15 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român“.

Salariu: 600 cor. dela biserică, iar restul întregire dela stat, votată sub Nr. 26.945/910. Bani de locuință conform legii, relut de grădiniță 20 cor.

Cel ales este îndatorat a forma cor cu elevii și a cânta în biserică. Doritorii de a ocupa acest post să se prezinte în biserică din Gurariului spre a-și dovedi destoinicia în cântare și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc gr.-or. rom. din Săliște, în înțelegere cu comitetul parohial din Gurariului.

Săliște, în 15/28 Februarie 1917.

Dr. Dumitru Borcea,
adm. protopopesc.

Ad Nr 364/1917 Bis.

(6) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante cl. III-a Băcia, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cererile de concurs să se trimită subsemnatului oficiu protopopesc în termen deschis, iar concurenții sunt poțitiți a se prezenta în parohie cu știrea subsemnatului spre a se face cunoștință poporului.

Deva, la 2 Ianuarie 1917.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al Devei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresbiter gr.-or. rom.

„LUMINA“,

institut de credit și economii în Sibiu.

Aviz.

Atât pentru centrala noastră din Sibiu, cât și pentru filialele noastre din Marosvásárhely și Torda am decis:

a) să primim pe viitor depuneri spre fructificare cu cel mult 4%.

b) Depuneri dela alte institute de bani cu libele sau în cont-curent, le fructificăm numai cu cel mult 3 1/2%.

c) dela 1 Maiu a. c. dobânda la toate depunerile vechi se reduce la 4%.

Sibiu, la 6 Martie 1917.

(25) 1-1

Direcțiunea.**„CASSA DE PĂSTRARE“,**

societate pe acți în Mercurea.

Aviz.

Aducem la cunoștință deponenților noștri, că pe viitor primim depuneri spre fructificare cu cel mult 4%, — iar din 1 Maiu a. c. se reduce dobânda la toate depunerile vechi la 4%.

Mercurea, la 11 Martie 1917.

(26) 1-1

Direcțiunea.**Lumini (compoziție de ceară)**

dela 1—200 bucăți într'un chilo, se găsesc pe lângă prețurile de zi la:

3-3 (17) **Victor Berrek,** (Alba-Iulia).

Serviciu solid și prompt.

La Librăria arhidiecezană

se vând cu preț redus:

I. Recvizite pentru fizică.

Instrument arhimedic	à	5.85	Cor.
Glob de aramă	„	3.10	„
Scripeț	„	4.50	„
Cumpănă	„	2.50	„
Potcoave magnetice	„	—60	„
Retorte	„	—60	„
Sticle pentru udut	„	1.60	„
Prismă	„	3.10	„
Sticle măritoare	„	3.50	„
Vase papilare	„	3.10	„
Vase comunicatoare	„	3.10	„
Vas de ținut apă	„	4.30	„
Pâlnic de sticlă	„	—50	„
Pocale de sticlă	„	—40	„
Rudă de sticlă și cauciuc	„	4.50	„
Țevi de sticlă	„	1.80	„
Cutii cu peatră brună	„	—40	„
Sticle cu acid cal-clor	„	2.10	„
Colecțiuni cu minerale	„	24.—	„
Colecțiunea plantelor	„	12.—	„
Colecțiunea insectelor	„	15.—	„
Colecțiunea corpurilor geometrice	„	6.—	„
Colecțiunea măsurilor	„	8.—	„

II. Tabele de intuițiune.

Modelul mașinei de aburi	„	3.—	„
Să ne ferim de beuturi spirituoase	„	1.50	„
Urmările beției	„	2.80	„
Himn	„	3.—	„
Cutii, conțin câte 16 tabele din istoria naturală, cutia	„	10.—	„
Orașul	„	5.—	„
Pădurea	„	5.—	„
Munții	„	5.—	„
Primăvara	„	5.—	„
Vara	„	5.—	„
Iarna	„	5.—	„
Curtea țărănească	„	6.—	„
Konyhaker	„	3.—	„
Fălțet	„	3.—	„
Palkó	„	3.—	„
Óreg koldus	„	3.—	„
Madarak etetése	„	3.—	„
Templom	„	3.—	„
Szántás, vetés, boronálás	„	3.—	„
Ruhamosás	„	3.—	„
Rostálás	„	3.—	„
Aratás	„	3.—	„
Asztalos műhely	„	3.—	„
Takács	„	3.—	„
Kapálás	„	3.—	„
Cséplés	„	3.—	„
Kovács	„	3.—	„
Czipész	„	3.—	„
Szűretelés	„	3.—	„
Table negre mari pentru școală (lungimea 1.5 m., lățimea 1.25 m.)	„	10.—	„
Standardul și emblema națională maghiară	„	4.—	„

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu“

Nr. 1. Ținerea viteilor, de E. Brote	K	—24
„ 2. Trifoiul, de Eug. Brote	„	—24
„ 3. Prășirea pomilor, de Dem. Comșa	„	—24
„ 4. Legea veterinară, de Inv. Muntean	„	—80
„ 5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	„	1.60
„ 6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	„	—70
„ 9. Povețe pentru stăpînirea gândacilor de Maiu	„	—10
„ 10. Darea pe vinuri și favorurile (Inlesmirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii	„	—
„ 11. Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii	„	—10
„ 12. Scurtă povățuire la stăpînire șoarecilor de câmp	„	—10
„ 13. Cum să îmbălim orzul de bere	„	—18
„ 14. Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător	„	—70
„ 15. Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text	„	1.50
„ 16. Cuvinte de îmbăbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor	„	—20
„ 17. Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern	„	—10
„ 18. D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș	„	—25
„ 19. Câteva rele încuibate în poroșiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic	„	—30
„ 20. Nimicirea șoarecilor de câmp, îndrumări prelucrate după instrucție ministerială	„	—20

„BALOMIREANA“,

Insoțire de credit în Balomir — hitelszövetkezet Balomiron.

Convocare.

Membri însoțirii de credit «Balomireana» din Balomir sunt invitați prin aceasta la a

XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Balomir Duminică în 1 Aprilie n. 1917 la oarele 2 d. a., în localul școlii gr.-ort. române din loc, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării și constituirea.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1916.
4. Statorirea bilanțului, distribuirea profitului curat și votarea absoluturului.
5. Alegerea a 2 membri în direcțiune, a 5 membri în comitetul de supraveghiere și a cassarului.
6. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

1-1 (23)

Contul Bilanț. — Měrleg-számla.

Activa. — Vagyon.

Pasiva. — Teher.

Activa. — Vagyon.		Pasiva. — Teher.	
	Cor. fil.		Cor. fil.
Cassa în număr — Kézpénz	1,833.14	Părți fundament. — Törzsbetétek	6,500.—
Obligațiuni cu cavenți — Kötelezvények	59,900.28	Depuneri spre fructificare — Takaréketétek	41,025.36
Cont-Curent — Folyószámla	1,720.—	Fond de rezervă — Tartalékalap	999.97
Mașini agricole — Gazdasági gépek	3,500.—	Fond agricol — Gazdaságialap	2,227.24
Anticip. pentru lemne — Előleg tűzi faért	1,951.67	Reescont — Visszszámítás	20,000.—
Vase pentru benzină — Benzines hordók	357.—	Produse — Külömböző hitelzők	218.91
Interese restante și transitoare — Átmeneti kamatok	3,179.90	Interese anticipate pe 1917 — Előre befolykamatok 1917 évre	309.77
		Profit curat — Tiszta nyereség	1,060.74
			72,441.99
			72,441.99

Contul Profit și Pierdere. — Nyereség- és veszteség-számla.

Spese. — Költségek.

Venite. — Jövedelmek.

Spese. — Költségek.		Venite. — Jövedelmek.	
	Cor. fil.		Cor. fil.
Interese după părți fundamentale și depuneri — Kamat betét és törzsbetétekre	1,946.69	Interese dela oblig. cu cav. — Kamat kötelezvényektől	4,829.64
Interese după reescont și cont-curent — Visszszámítási és folyó kamatok	2,137.34	Venitele mașinei agricole — Gazdasági gépek jövedelme	745.27
Spese generale — Általános vez. költségek	1,130.52	Provizioni — Jutalékok	1,179.09
Contrib. directă — Egyenes adó	284.04		
Contrib. de 10% — 10% betéti kamato	194.67		
Profit curat — Tiszta nyereség	1,060.74		
	6,754.—		6,754.—

Membri la începutul anului 1916 au fost 115, în decursul anului au intrat 17, au eșit 2, membri la finea anului 1916 au fost 130 cu 130 părți fundamentale. Părțile fundamentale dau suma de cor. 6,500. — Az 1916 év elején 115 tag volt, az év folyamán belépet 17 tag, kilépet 2 tag, 1916 év végén 130 tag 130 teljesen fizetett üzletrészel volt. Az üzlet részek 6,500 koronát tesznek ki.

Balomir, la 31 Decembrie 1916.

Nicolae Mușă m. p.,
prezident — elnök.

Toma Vulcu m. p.,
cassar — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

N. Mușă m. p., Ioan Mihail I. Todor m. p. Adam Avram m. p. Dragosin Fleșer m. p. prezid. — elnök.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine. — Alulirott felügyelő bizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és helyeseknek találtuk.

Balomir, la 10 Martie 1917.

Nicolae Mușă m. p., Angel Nicolae m. p. Ioan Cristea m. p. Badiu Nicolae m. p.
prez. subst. — elnök helyettes.

Recuisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**